

Programes d'intervenció

Codi: 100439
Crèdits: 6

2024/2025

Titulació	Tipus	Curs
2500257 Criminologia	OB	2

Professor/a de contacte

Nom: Jenny Cubells Serra

Correu electrònic: jenny.cubells@uab.cat

Equip docent

Leonor Maria Cantera Espinosa

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

L'assignatura Programes d'intervenció aporta una visió actualitzada dels programes locals i internacionals d'intervenció sobre la delinqüència.

Tanmateix, presenta i explora teòricament els principals conceptes que sustenten els programes d'intervenció sobre la criminalitat.

Per tant, aquesta assignatura es relaciona amb les assignatures de l'àrea de la psicologia i pedagogia per les seves aportacions a la comprensió de la problemàtica de la criminalitat així com de la lògica dels programes d'intervenció.

La docència de l'assignatura s'impartirà tenint en compte la perspectiva dels Objectius de Desenvolupament Sostenible

Les classes de teoria de l'assignatura es realitzaran en català. El seminari 11 es desenvoluparà en català, el 13 en castellà i el 12 està encara per determinar

Objectius

1. Analitzar els diferents models d'intervenció sobre la criminalitat en l'àmbit local i internacional així com els seus fonaments teòrics
2. Examinar les experiències pràctiques més representatives d'intervenció sobre la delinqüència mitjançant l'estudi de programes i/o recerques empíriques i extreure conclusions sobre la seva pertinença i eficàcia.

3. Proveir i utilitzar els recursos teòrics com a suport analític crític per al desenvolupament de programes d'intervenció sobre la delinqüència.

Competències

- Aplicar una proposta d'intervenció sobre una persona en execució d'una pena.
- Avaluar els resultats d'un programa de prevenció o intervenció amb referència a la delinqüència.
- Avaluar les necessitats d'una víctima per fer una proposta d'intervenció.
- Demostrar que es comprenen els models de prevenció i intervenció de la criminalitat més adequats per a cada problema específic.
- Demostrar que es comprenen les necessitats de les víctimes sobre la base del coneixement de les teories victimològiques.
- Demostrar que es coneix el marc legal i el model de funcionament dels diferents agents de control del delictes.
- Fer la intervenció criminològica sobre la base dels valors de la pacificació, la integració social i la prevenció de nous conflictes.
- Identificar els recursos socials existents per intervenir en el conflicte i en la criminalitat.
- Redactar un treball acadèmic.
- Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Transmetre oralment les idees a una audiència.
- Treballar de manera autònoma.
- Treballar en equip i en xarxa.
- Utilitzar les tècniques d'avaluació del risc i les necessitats criminògenes d'una persona per determinar la proposta d'intervenció.

Resultats d'aprenentatge

1. Actuar professionalment en l'àmbit de la criminologia amb objectius de pacificació, integració social i prevenció de la delinqüència.
2. Aplicar adequadament els recursos socials aplicables a la criminalitat.
3. Aplicar un model avaluatiu eficaç per a detectar les necessitats d'intervenció criminològiques en població penal
4. Demostrar que coneix els mitjans i procediments científics orientats a la prevenció del delictes.
5. Descriure en l'àmbit criminològic de manera correcta el marc legal penal i els agents de control del delictes.
6. Dominar les tècniques d'avaluació individual en víctimes d'un fet delictiu.
7. Fer una anàlisi de resultats d'un programa de prevenció de la delinqüència.
8. Implementar de forma eficaç una actuació criminològica de forma individualitzada
9. Intervenir en l'àmbit criminològic amb finalitats pacificadores, integradores i de prevenció del delictes.
10. Redactar un treball acadèmic.
11. Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.
12. Transmetre oralment les idees a una audiència.
13. Treballar de manera autònoma.
14. Treballar en equip i en xarxa.
15. Utilitzar adequadament els programes de prevenció i intervenció criminològica.
16. Utilitzar els mètodes d'anàlisi del risc en l'àmbit de la seguretat

Continguts

Part I. Programes d'intervenció i context d'aplicació

1. Els programes d'intervenció als Centres Penitenciaris de Catalunya

Programes socioeducatius, Programes específics. Fonaments teòrics de la intervenció.

2. Disciplina i control. Perspectiva Foucaultiana.

Càstig i pena. Relació poder-saber. El paper de les normes i l'examen. El Panòptic. Producció de subjectivitats.

Part II. Caixa d'eines pel disseny i implementació de Programes d'intervenció

3. Perspectives teòriques en els Programes d'intervenció: Perspectiva Cognitiu-Conductual i Perspectiva de gènere.

3.1 Perspectiva cognitiu-conductual. La modificació del comportament. Efectivitat dels programes basats en la perspectiva cognitiu-conductual. El principi Risc-Necessitat-Responsivitat. Anàlisi d'un programa d'intervenció dissenyat i implementat pel Departament de Justícia.

3.2. Perspectiva de gènere. Anàlisi del patriarcat i la relació amb el delictes de violència de gènere i amb la intervenció en delinqüència femenina. Revisió de les lleis que orienten la intervenció en les violències masclistes.

Casos pràctics: taller d'intervenció amb interns que compleixen condemna per delictes de violència de gènere i potencial de la realitat virtual en el tractament d'interns condemnats per delictes de violència de gènere.

4. Riscanvi: avaluació del risc de la població penitenciària i potencial per a l'individualització del tractament

5. Intervenció efectiva per a reduir la reincidència: *Core Correctional Practice*

Part III. Conferències

Conferències de diversos professionals i usuaris sobre temes relacionats amb l'assignatura

Conferència a càrrec de Jordi Camps (Responsable de la Secció de Tractament. Direcció General de Recursos i Règim Penitenciari de la Secretaria de Mesures Penal, Reinserció i Atenció a la víctima sobre el disseny i la implementació dels Programes de Intervenció a presons.

Conferència del DAE de Quatre Camins (tècnics i usuaris) sobre el col·lectiu de discapacitats intel·lectuals.

Conferència dels professionals i internes del mòdul de dones del CP Brians.

Conferència dels professionals i interns del CP de Joves

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	19,5	0,78	1, 2, 3, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15
Seminari	19,5	0,78	1, 3, 6, 7, 8, 11, 14, 15
Tipus: Autònomes			
Avaluació final	11	0,44	3, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 13
Seguiment assignatura	33	1,32	1, 3, 4, 6, 7, 8, 11, 13, 15
Treball Grup	31	1,24	

ACTIVITATS FORMATIVES als SEMINARIS

Cas pràctic

El curs s'estructura al voltant d'un projecte a desenvolupar per encàrrec del Departament de Justícia. El primer dia de classe, un professional de justícia presentarà l'encàrrec que consistirà en dissenyar i implementar a tres Centres Penitenciaris (un per seminari) un taller d'intervenció.

Programa d'intervenció:

Presentació d'un encàrrec: detecció de necessitats.

Lectura i debat (1 sessió)

Lectura i debat sobre *La producción y gestión del deseo de libertad: la puerta de entrada al dispositivo penitenciario* (Jeanneret i Elejabarrieta, 2006)

Participar en un taller amb perspectiva de gènere en la intervenció en delictes de violència masclista (1 sessió)

Entrega d'una memòria individual reflexionant sobre l'activitat i l'aprenentatge realitzat

Test aplicació de la teoria en el projecte a realitzar

Després de cada sessió de teoria, l'estudiantat haurà de reflexionar sobre l'aplicabilitat de la teoria en el projecte que està desenvolupant (es recollirà la informació en un formulari).

Programes d'intervenció (10 sessions)

L'estudiantat dissenyarà una activitat orientada a respondre a l'encàrrec proposat pel Departament de Justícia per a ser implementada en un centre penitenciar (dones, joves i DAE-DID)

En la plataforma Moodle, a l'inici del curs, estara disponible el cronograma de l'assignatura amb el calendari de les activitats i les dates d'entrega de les evidències d'aprenentatge.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
EV1.Reflexió escrita sobre el Taller de prevenció de les violències (15%)	15 %	0	0	1, 2, 3, 4, 6, 7, 10, 11, 12, 13, 14, 15
EV2 Lectura: El desig de llibertat	15 %	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 15
EV3.1. Treball grupal: Presentación de objetivos y de la actividad	35 %	3	0,12	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 13, 14, 15

1. Model d'avaluació

Avaluació continuada per tal que l'estudiant, juntament amb els docents, pugui fer el seguiment del seu grau d'assoliment dels objectius docents i les competències. D'aquesta manera, l'estudiant pren un paper actiu orientant i impulsant el seu propi procés d'aprenentatge.

L'estudiant presentarà 2 treballs individuals, un treball grupal i una prova escrita sobre els continguts treballats a l'assignatura. A manera de control d'assistència a les classes de teoria en finalitzar la sessió les estudiants respondran un qüestionari Google forms on reflexionaran sobre l'aplicabilitat de la teoria treballada a classe al projecte que estan desenvolupant.

2. Condicions de l'avaluació

Assistència a les classes teòriques i els seminaris (mínim 80% per a superar l'assignatura). No es consideraran falta d'assistència les absències per causa major degudament justificades, malaltia y assistència a activitats acadèmiques prèviament aprovades per l'equip docent.

És important respectar la data i format d'entrega, en cas contrari el professorat no estarà obligat a dur a terme la correcció.

La copia o el plagi implica que l'entrega no és avaluable ni hi ha dret a la recuperació.

L'alumnat serà avaluable sempre que hagi realitzat un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total de l'assignatura. Si el valor de les activitats realitzades no arriba a aquest llindar, el professor/a de l'assignatura pot considerar l'estudiant com a no avaluable

3. Requisits per a superar l'assignatura

Cal aprovar cada una de les proves que conformen l'avaluació (treballs individuals, treball grupal i prova final) amb un 5.

4. Recuperacions

En cas de no entregar o de suspendre alguna/es de les proves d'avaluació, l'estudiant haurà de recuperar la matèria. Els treballs individuals es recuperaran durant el període lectiu un cop rebut el feedback dels docents respecte de les activitats. El treball grupal i la prova final es podran recuperar en el període establert per a les recuperacions abans del tancament de les actes. La nota màxima de la recuperació serà un aprovat (5).

L'assistència i participació a la dinamització de la dinàmica grupal es obligatòria, en cas de no poder assistir per causa de força major, s'haurà de recuperar individualment la part de la dinamització dins del període lectiu. En cas de que fos impossible, la nota del Treball grupal seria NP per a la persona que no hagi dinamitzat.

5. Còpia i plagi

L' alumne que copii o intenti copiar a un examen tindran un 0 en l'assignatura i perdrà el dret a la re-avaluació. Un alumne que presenti una pràctica en el que hi hagi indicis de plagi o que no pugui justificar els arguments de la seva pràctica rebrà una advertència; en cas que reiteri aquesta conducta podrà obtenir un màxim d'aprovat a l'assignatura. Una segona reincidència comportarà un 0 en l'assignatura i l'alumne perdrà el dret a re-avaluació.

6. Activitats avaluatives: evidències

Evidència 1. Lectura: La producción y gestión del deseo de libertad: la puerta de entrada al dispositivo penitenciario (15%)

Reflexió individual sobre les preguntes de la lectura i el debat realitzat a classe.

Evidència 2. Exercici escrit sobre el Taller d'intervenció sobre de les violències masclistes (15%)

Evidència 3. Programes d'intervenció (35%)

Evidència 4. Examen final (35%)

7. Puntualitat

Les classes comencen puntualment. No s'admet l'entrada a classe una vegada aquesta hagi començat, ni la sortida abans de la seva finalització, salvant causa justificada

8. Model d'avaluació única

Tant l'avaluació com la recuperació de l'assignatura en la modalitat d'avaluació única consistirà en un examen escrit amb preguntes teòriques i el lliurament del disseny d'una activitat a realitzar en un centre penitenciari. Aquesta activitat haurà de ser dinamitzada en un grup facilitat per la persona que serà avaluada (família, amics, etc) i haurà de ser enregistrada en vídeo i lliurada a la docent. Aquest audiovisual ha d'anar acompanyat de la memòria de l'activitat seguint les instruccions de l'espai moodle.

Bibliografia

Obligatòria

Jeanneret, F. & Elejabarrieta, F. (2006). La producción y gestión del deseo de libertad: la puerta de entrada al dispositivo penitenciario. *Castalia: Revista de Psicología de la Academia*, 10, 93-106.

Lindzey, G; Hall, C. & Thompson, R. (1985). *Psicología*. Omega. (Capítol sobre condicionament operant)

Dirección General de Servicios Penitenciarios (2011). *El model de rehabilitació a les presons catalanes*. http://justicia.gencat.cat/web/.content/documents/publicacions/model_rehabilitacio_presons_catalanes.pdf

Complementària

Almeda, Elisabet. (2003). *Mujeres encarceladas*. Ariel.

Andrews, D. & Bonta, J. (2006). *The psychology of criminal conduct* (4ªed.). Anderson Publishing Co.

Aristizábal, Luz A. & Cubells, Jenny (2017). Delincuencia femenina y desistimiento: factores explicativos. *Universitas Psychologica*, 16(4), 1-14. <https://doi.org/10.11144/Javeriana.upsy16-4.dfdf>

Ayuso, A. (2003). *Visión crítica de la reeducación penitenciaria en España*. Nave Libros.

Birgit, Haydeé. (Ed.) (2000). *El Derecho en el género y el género en el derecho*. Biblos.

Burgess-Proctor, Amanda (2006). Intersections of race, class, gender, and crime: future directions for feminist criminology. *Feminist Criminology*, 1(1), 27-47. <https://doi.org/10.1177/1557085105282899>

Dowden, C., & Andrews, D. (2004). The importance of staff practice in delivering effective correctional treatment: A meta-analytic review of Core Correctional Practice. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 48(2), 203-214. <https://doi.org/10.1177/0306624X03257765>

Foucault, M. (1975). *Vigilar y Castigar*. Siglo XXI.

Mackenzie, Doris (2006). *What works in corrections. Reducing the criminal activities of offenders and delinquents*. Cambridge University Press.

Redondo, S; Martínez, Ana, & Andrés-Pueyo, A. (2012). Intervenciones con delincuentes juveniles en el marco de la justicia: Investigación y implicaciones. *eduPsykhé*, 11(2), 143-169.
<https://doi.org/10.57087/edupsykhé.v11i2.3863>

Rodó, M. (2021) *Interseccionalitat. Desigualtats, llocs i emocions*. Tigre de Paper

Programari

Les entregues de les evidències d'aprenentatge i l'avaluació i retoalimentació es faran en la plataforma Moodle en el marc del Campus Virtual de la UAB.

Llista d'idiomes

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TE) Teoria	1	Català	segon quadrimestre	matí-mixt